

УДК 338.2:004.9

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ: ЯК ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІНЮЮТЬ ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ

Казанцева С.С.

e-mail: sofii.kazantseva@nure.ua

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ПІ
м. Харків, Україна

Digital transformation is revolutionizing business by enhancing efficiency, reducing costs, and enabling innovative models. Key technologies like AI, Big Data, cloud computing, blockchain, and IoT drive these changes, empowering companies such as Amazon, Netflix, and Tesla. New business models, including subscription services and gig platforms, reshape economies, while blockchain and DeFi transform finance. Despite challenges like cybersecurity risks and job displacement, trends such as AI adoption, the metaverse, and green digitalization will shape the future. Embracing digital transformation is essential for businesses to stay competitive and drive sustainable growth.

Цифрова трансформація стала невід'ємною частиною сучасного бізнесу, перетворюючи його на новий етап розвитку, який уже неможливо ігнорувати. Це не лише автоматизація процесів, а й радикальна зміна підходів до управління бізнесом, створення вартості та взаємодії з клієнтами. Впровадження передових технологій дозволяє компаніям підвищувати свою ефективність, знижувати витрати та розробляти інноваційні моделі ведення бізнесу.

Ключові технології, що сприяють змінам економічних моделей, включають штучний інтелект (AI) та машинне навчання (ML). Вони застосовуються для аналізу величезних обсягів даних, автоматизації діяльності та персоналізації продуктів і послуг. Приміром, Amazon активно використовує AI для прогнозування попиту та оптимізації управління запасами, що дозволяє значно скоротити витрати. Крім того, великі дані (Big Data) надають компаніям цінні стратегічні інсайти [1]. Наприклад, Netflix аналізує поведінку своїх користувачів, створюючи персоналізовані рекомендації, що сприяє підвищенню залученості та лояльності аудиторії.

Хмарні технології також відкривають нові можливості для бізнесу. Вони забезпечують гнучкість і масштабованість, що дозволяє оперативно реагувати на зміни. Яскравим прикладом є компанія Zoom, яка завдяки хмарним рішенням змогла витримати колосальне зростання навантаження під час пандемії. Іншим важливим елементом є блокчейн, який забезпечує прозорість, безпеку та довіру в фінансових і логістичних операціях. Наприклад, Walmart використовує блокчейн для відстеження ланцюгів постачання, що дозволяє миттєво виявляти проблеми з якістю продукції.

Ще однією значущою технологією є Інтернет речей (IoT), який відкриває безмежні можливості для створення «розумних» виробничих процесів, транспорту та інфраструктури. Tesla, наприклад, використовує IoT для оновлення програмного забезпечення автомобілів у реальному часі, що дозволяє підвищити їхню функціональність без необхідності відвідування сервісного центру.

Цифрові технології стали основою для нових бізнес-моделей [2]. Зокрема, підписна економіка дає можливість споживачам обирати підписку на послуги замість купівлі продукції. Це забезпечує сталість доходів для компаній та лояльність користувачів. Сервіси, як Spotify та Netflix, активно використовують цю модель. Згідно з дослідженнями компанії Zuora, ринок підписних послуг зростає на 17 % щороку [3].

Платформні бізнес-моделі, такі як Uber та Airbnb, створюють цифрові екосистеми, що поєднують постачальників і споживачів, знижуючи витрати і підвищуючи ефективність. Ці компанії не володіють транспортними засобами чи нерухомістю, але вони стали лідерами у своїх галузях завдяки ефективним платформам. Схожим чином, економіка фрілансу та спільного використання дозволяє людям заробляти без традиційних робочих місць, завдяки цифровим платформам, таким як Upwork, Fiverr, Bolt чи BlaBlaCar. Прогнози McKinsey вказують на те, що до 2025 року понад 30 % робочої сили в розвинених країнах буде працювати в gig-економіці.

Додатково, блокчейн може революціонізувати фінансову сферу, дозволяючи обходити традиційних посередників [4]. Криптовалюти та децентралізовані фінанси відкривають нові можливості для проведення фінансових операцій без участі банків, що також підтримує економічні зміни в бізнес-середовищі.

Цифрова трансформація надає компаніям безліч переваг: зростання продуктивності та ефективності, зниження витрат на ведення бізнесу, покращення клієнтського досвіду завдяки персоналізації, а також можливість виходу на нові ринки та масштабування бізнесу. Однак не можна ігнорувати й серйозні виклики, що виникають через це. Одним з таких викликів є загроза кібербезпеки – зростання кількості кібератак та витоку даних. Додатково, нерівний доступ до технологій може створювати труднощі для малих компаній, які не мають достатніх ресурсів для їх впровадження. Також автоматизація може призвести до скорочення робочих місць, що становить соціальні проблеми.

Тенденції, що визначатимуть майбутнє цифрової трансформації, включають масове впровадження штучного інтелекту, який допоможе автоматизувати бізнес-процеси в таких сферах, як медицина, фінанси та промисловість. Також важливим є розвиток метавсесвітів, цифрових двійників, а також розширена і віртуальна реальність, що змінить способи

роботи, навчання та споживання контенту [5]. API-економіка також буде набирати обертів, адже компанії дедалі більше інтегрують свої послуги через API, що значно спрощує взаємодію між бізнесами.

Цифрова трансформація – це не просто модна тенденція, а необхідність для компаній, які прагнуть залишатися конкурентоспроможними. Бізнеси, що інвестують у новітні технології, отримують стратегічні переваги, оптимізують процеси та відкривають нові можливості для розвитку. Водночас важливо враховувати виклики, пов'язані з безпекою, соціальними змінами та доступністю технологій. Ті компанії, які зможуть знайти баланс між інноваціями та соціальною відповідальністю, стануть лідерами у цифровій економіці майбутнього.

Список використаних джерел:

1. McKinsey & Company. The State of AI in 2023: Generative AI's Breakout Year. 2023. URL: <https://surl.li/gagkck>.
2. World Economic Forum. The Future of Jobs Report 2023. 2023. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2023>.
3. Zuora. Subscription Economy Index Report. 2023. URL: <https://www.zuora.com/resource/subscription-economy-index/>.
4. IBM. The Impact of Cloud Computing on Business Growth. 2023. URL: <https://www.ibm.com/cloud/learn/cloud-computing>.
5. Harvard Business Review. How Digital Transformation is Reshaping Industries. 2023. URL: <https://hbr.org/2023/01/how-digital-transformation-is-reshaping-industries>.